

Vážení členovia Spolku absolventov a priateľov FEI STU

V uplynulom roku 2003 sme si s veľkou úctou a nostalgiou pripomenuli sté nedožitú narodeniny zakladateľa slovenského univerzitného štúdia v odbore elektrotechniky prof. Ľudovíta Kneppa. Bol zakladateľom Katedry teoretickej elektrotechniky, bol iniciátorom založenia Laboratória meracích prístrojov SAV, bol členom Predsedníctva SAV, akademik SAV a ČSAV. Bol vedec, pedagóg, človek.

Nebol však jediný, ktorý stál na prahu elektrotechnického štúdia na EF SVŠT v Bratislave. Bol tu celý rad ďalších osobností, ktoré vtedy predstavovali špičku v oblasti technických vied. Boli to predovšetkým profesori a docenti: J.Bajcsy, O.Benda, J.Bizík, A.Bláha, L.Cigánek, J.Ciráč, L.Gvozdjak, J.Gyarfáš, R.Harman, J.Chmúrny, D.Ilkovič, J.Jarošek, V.Kalaš, J.Krempaský, I.Mayer, T.Petrík, F.Poliak, M.Rapoš, L.Reiss, A.Rozsypal, Š.Schwarz, M.Šalamon, J.Šlezinger, J.Vávra a ďalší.

Zanechajme však minulosť a vráťme sa do prítomnosti. Súčasnú vysokoškolské technické vzdelávanie na Slovensku sa nachádza v dobe, ktorá svojím vedeckotechnickým pokrokom významne zasiahla väčšinu fakúlt s technickým zameraním. Ich počet vzrástol, v počte absolventov vysokých škôl, v prepočte na počet obyvateľov, Slovensko dnes prevyšuje viaceré západné štáty. Berúc do úvahy, že slovenské školstvo je zabezpečované finančným rozpočtom, ktorý patrí medzi najnižšie v Európe, treba s hrdosťou (či sebachválou) povedať, že absolventi našich technických univerzít v hĺbke i šírke vedomostí patria medzi svetovú špičku.

Aký je súčasný trend slovenského (elektro-) technického vysokoškolského vzdelávania? Nastal boom informatiky, rozširuje sa počet fakúlt, ktoré vyučujú základy informatiky a vznikajú i nové fakulty. Z klasického inžiniera – elektrotechnika sa stáva často odborník na výpočtovú techniku, ovládajúci niekoľko programovacích jazykov, systémy prenosu a spracovania dát, a “browsovanie“ na Internete. Takéto zameranie obvykle pohltí celú osobnosť absolventa elektrotechniky a vedomosti elektrotechnického zamerania sa pomaly vytrácajú. Som častým členom štátnicových komisií niektorých katedier na fakultách s elektrotechnickým zameraním a tiež členom viacerých obhajovacích komisií doktorandského štúdia. Musím konštatovať, že zameranie diplomových a dizertačných prác je vo väčšine prípadov orientované na využitie výpočtovej techniky predovšetkým na programovanie, riadenie a spracovanie údajov. Klasické odbory elektrotechniky, elektrotechnológie, elektroniky a meracej techniky sú v menšine.

Nedávno bola oslava n-tého výročia istej univerzity. Jeden z rečníkov, bol to zástupca z priemyslu, konštatoval, že jednou z príčin pomalého rastu rozvoja malých a stredných podnikov na Slovensku je nedostatok absolventov technických fakúlt so zameraním na elektrotechniku, elektrotechnológiu, materiálové vedy a konštrukciu elektrotechnických a elektronických zariadení a prístrojov. Podľa jeho slov nastáva prebytok informatikov, ktorí okrem excelentného ovládania programovania na PC nie sú schopní navrhnuť nový technologický výrobný proces či elektronické zariadenie.

Prehnaná informatizácia spoločnosti, bez náležitého rozvoja ostatných technických odborov, môže byť príčinou straty tvorivého ducha jednotlivcov a úpadok kultúry celej spoločnosti. Už dnes sme svedkami toho, že mladá generácia, vychovaná „pri počítači“ má ťažkosti pri písomnom i ústnom prejave v slovenskom jazyku a zlyháva aj pri osobnej komunikácii.

Pod vplyvom súčasného informačného boomu tvorivé myšlienky živia a tí, ktorí nie sú na to pripravení ľahko sa stanú obeťou agresívneho spamu a hackerov.

Bolo by zaujímavé dozvedieť sa, čo budú historici o 10 – 20 rokov písať o dnešnej dobe, o dobe neistôt, bez jasných ekonomických, sociálnych a morálnych vízií. O problémoch v oblasti životného prostredia radšej pomlčím.

Žijeme v období, kedy nedozreli ekonomické modely na podporu školstva a vedy a začínajú sa objavovať tendencie centrálného riadenia na všetkých úsekoch (štátna pokladňa, strata právnej subjektivity fakúlt, snaha centralizovať hospodárenie s majetkom štátnych organizácií, spoplatnenie štúdia, n-tá modifikácia vysokoškolského zákona, atď.)

Neviem si dosť dobre predstaviť, ako by reagovali zakladatelia elektrotechnického štúdia, keby mali poznať súčasnú situáciu. Rapídne narastá byrokracia požadujúca vyplňovať množstvo formulárov vybavených nezmyselnými makrami, žiada hlásenia, vyhodnotenia, štatistiky, atď... a pojem slobody pedagogickej a vedeckej je takto degradovaný. Vnímajú vôbec dnešní študenti, denne zaplavovaní stovkami informácií z každej strany, že im prednášajú vedecké osobnosti? Alebo chápu tvorivú prácu pedagógov a vedcov ako ich boj o prežitie s pocitom nedocenenia súčasnou spoločnosťou?

Pokiaľ berieme vážne slová filozofa, že najväčším šťastím človeka je sloboda a tvorivosť, zdá sa, že súčasná slovenská technická inteligencia, pokiaľ ide o tvorivosť je na vysokom stupni. Ak však hovoríme, že sloboda je predovšetkým priestor časový a ekonomický, tam slovenské školstvo a veda ťahajú za kratší koniec.

Napriek uvedeným rozpakom treba konštatovať, že Fakulta elektrotechniky a informatiky patrí medzi najúspešnejšie fakulty na Slovensku. Je úspešná v počte a kvalite vychovaných absolventov, v počte a úspešnosti riešenia vedeckých projektov, má významné medzinárodné renomé. Absolventi FEI dnes pracujú vo významných svetových spoločnostiach a inštitúciách. Táto šanca sa ešte zvýši po vstupe Slovenska do Európskej únie.

Popri úspešnej pedagogickej činnosti sa na FEI STU pozitívne rozvíja aj výskumná činnosť jednotlivých katedier. Dobré sa rozvíja spolupráca so SAV v oblasti vedeckej riešením spoločných projektov, i v oblasti pedagogickej, kde sa pracovníci SAV podieľajú externou formou na pedagogickom procese fakulty. Na ústavoch SAV sa rieši rad diplomových prác študentov fakulty, pracovníci SAV participujú v štátnicových komisiách, podieľajú sa na doktorandskom štúdiu, sú členmi spoločných odborových komisií a Vedeckej rady FEI STU.

Spolok absolventov a priateľov FEI STU má ďalší rok svojej úspešnej činnosti za sebou. Ročenka 2003 podrobne informuje o všetkých týchto aktivitách. Je treba konštatovať, že aktivity tohto spolku nabierajú na vážnosti a že spolok sa stáva skutočnou platformou priateľov FEI, platformou na stretávanie a tvorivú diskusiu. Veľkým prínosom pre starších kolegov bude založenie Klubu seniorov FEI, kde členovia nájdu príjemné prostredie na stretávanie, na výmenu myšlienok, nápadov a na spomienky. Klub má za cieľ udržiavať a prehĺbiť spolužitie a spolupatričnosť s fakultou, zaviesť „spätnú väzbu“ s absolventmi v praxi, chce rozvíjať starostlivosť o ďalší rozvoj duševnej činnosti, chce zabezpečiť pokračovanie vo vzdelávaní vhodnými pútavými formami pre všetkých záujemcov.

Želám všetkým členom spolku veľa tvorivých a pracovných úspechov s nádejou pozitívnych stretnutí na podujatiach spolku, ktoré FEI STU organizuje.

Bratislava 26.2.2004

Prof. Ing. Ivan Frollo, DrSc.
člen predsedníctva Spolku